

Burgerpanel Leidse Regio - peiling februari 2017

Project Toekomstvisie
Leidse Regio 2027

Regionaal panel ten behoeve van de Toekomstvisie Leidse regio 2027

Wat is de beste vorm om bestuurlijk samen te werken om de Leidse regio toekomstbestendig te maken? Dat is de vraag waar bestuurders, maatschappelijke instellingen en organisaties, bedrijven, ambtenaren, maar natuurlijk ook inwoners uit de Leidse regio zich over buigen.

In de beeldvormende fase, waarin het project zich nu bevindt, paste ook een peiling onder de inwoners van de vijf gemeenten in de Leidse regio. Hiertoe is een steekproef getrokken uit de bevolkingsregisters, zodat een willekeurige groep mensen is uitgenodigd mee te denken.

In deze rapportage vindt u een verslag van de resultaten. Zo is 79% van de inwoners van de Leidse regio (zeer) betrokken bij de eigen gemeente. Dit verschilt niet sterk per gemeente. De betrokkenheid bij de eigen buurt/wijk is met 56% lager en verschilt wel per gemeente: van 50% in Leiden tot 75% in Zoeterwoude. De betrokkenheid bij de Leidse regio als geheel is voor de meeste gemeenten ongeveer gelijk: rond de 52% is (zeer) betrokken.

Onderwerpen in de rapportage van deze peiling:

- Bekendheid met Toekomstvisie Leidse regio 2027
- Betrokkenheid bij buurt/wijk, gemeente en Leidse regio
- Aspecten van woonomgeving
- Stellingen over de gemeente
- Zeven thema's om op samen te werken
- Wat is belangrijk bij samenwerken
- Onderzoeksverantwoording*

Bijlagen

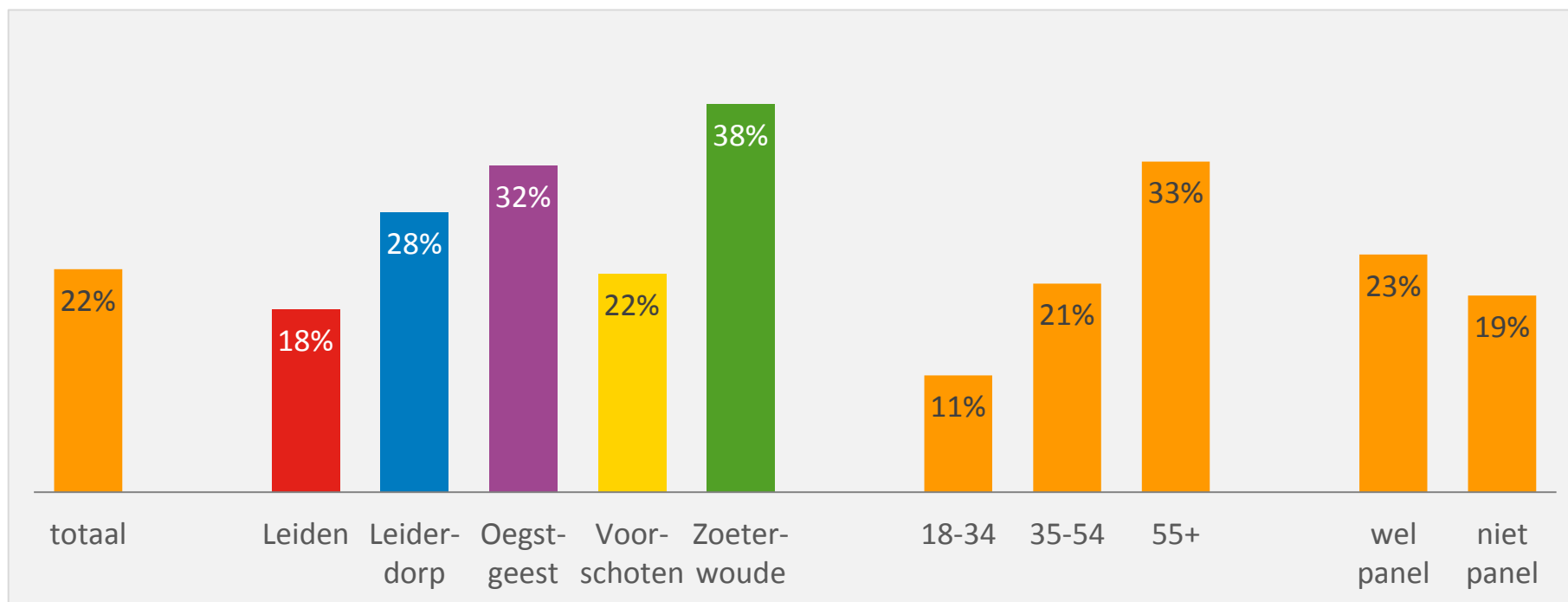
Bij dit rapport verschijnen twee bijlagen: een tabellenboek en een overzicht van alle open antwoorden

Na deze peiling zullen nog één of twee peilingen volgen, beide voor de zomer.

We wensen u veel leesplezier.

Wist (vóór de enquête al) van de gezamenlijke toekomstvisie voor de Leidse regio

Ruim een vijfde van de respondenten (22%) had vóór het meedoen aan deze enquête al eens iets gehoord over de gezamenlijke toekomstvisie.

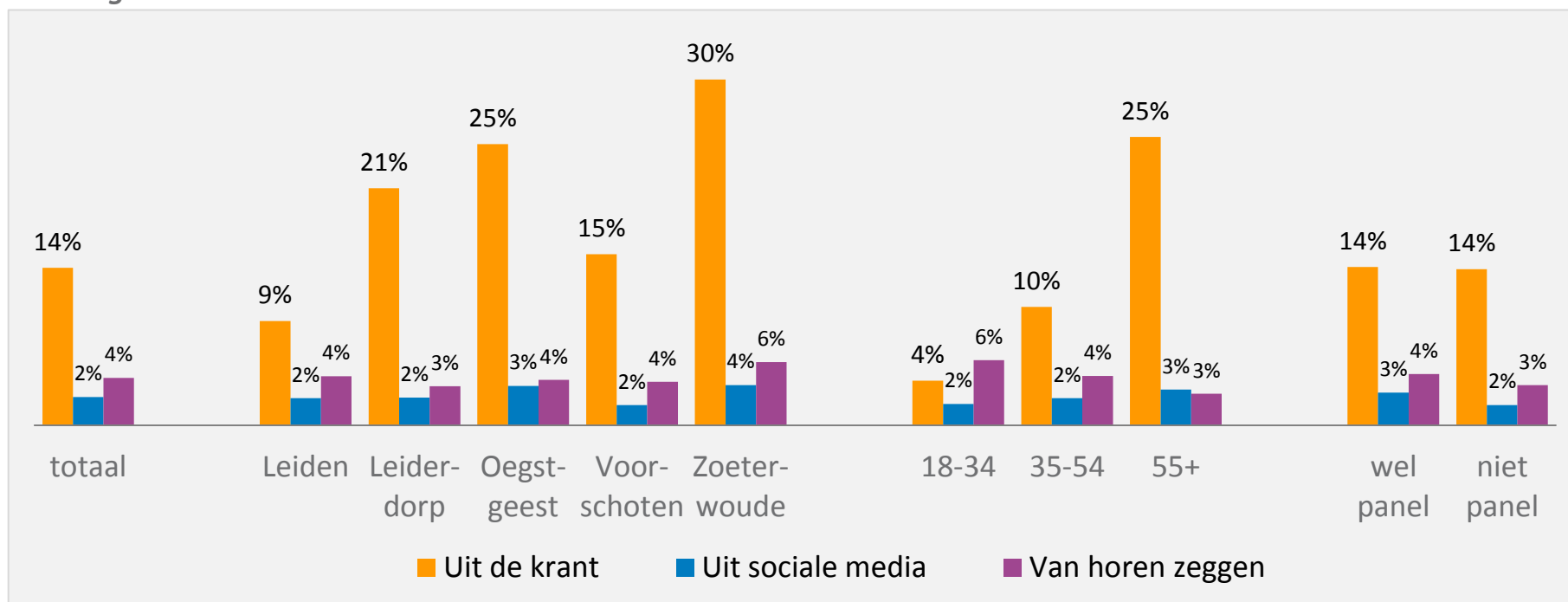
Inwoners van Zoeterwoude hebben er vaker van gehoord, inwoners van Leiden minder vaak.

Ouderen hebben er vaker van gehoord dan jongeren.

Hoe heeft u over de gezamenlijke toekomstvisie gehoord?

percentage van allen

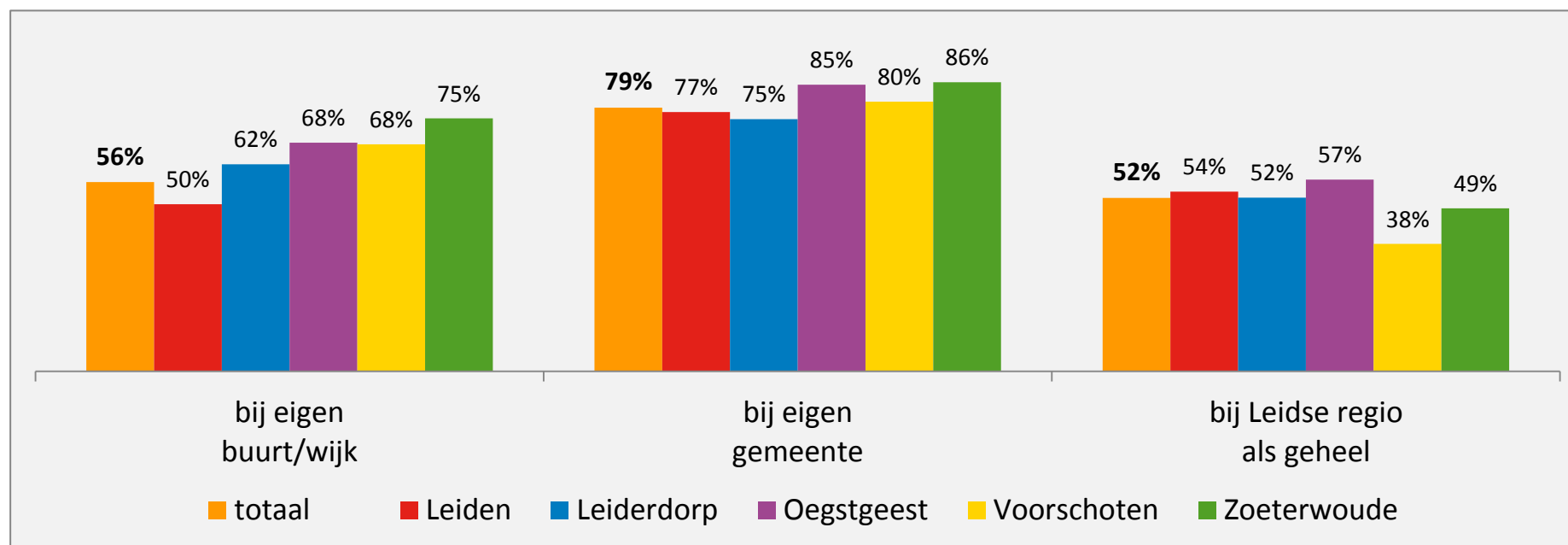
De krant is de belangrijkste bron waaruit men gehoord heeft van de toekomstvisie. Een zevende (14%) van alle deelnemers heeft op deze manier wel eens iets gelezen over de toekomstvisie.

Van de 55-plussers heeft een kwart uit de krant over de toekomstvisie gehoord, van de 34-minners is dit 4%.

Men kon meer antwoorden aankruisen; het % is ten opzichte van alle respondenten

(Zeer) betrokken bij buurt/wijk, bij eigen gemeente en bij Leidse regio

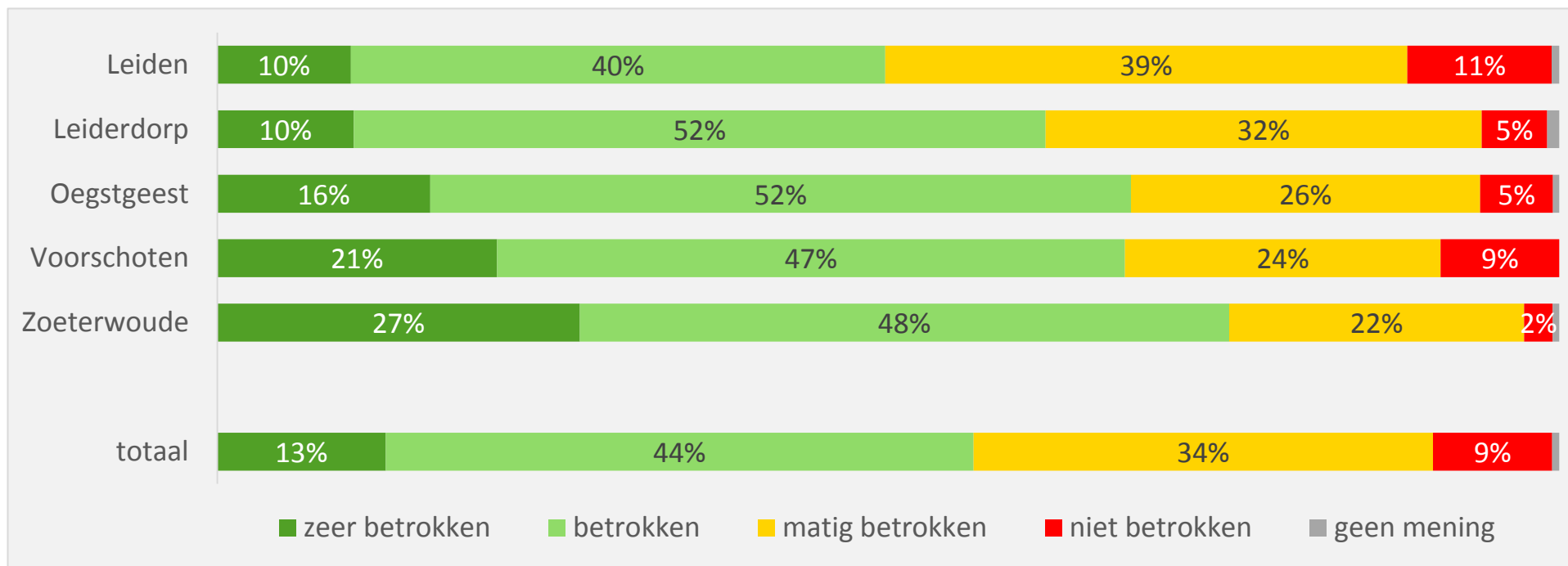
Inwoners van de Leidse regio zijn voor 79% (zeer) betrokken bij de eigen gemeente. Dit verschilt niet sterk per gemeente.

De betrokkenheid bij de eigen buurt/wijk is met 56% lager en verschilt wel per gemeente: van 50% in Leiden tot 75% in Zoeterwoude.

De betrokkenheid bij de Leidse regio als geheel is voor de meeste gemeenten ongeveer gelijk: rond de 52% is (zeer) betrokken. In Voorschoten ligt dat wat lager (38%).

Betrokkenheid bij de eigen buurt of wijk

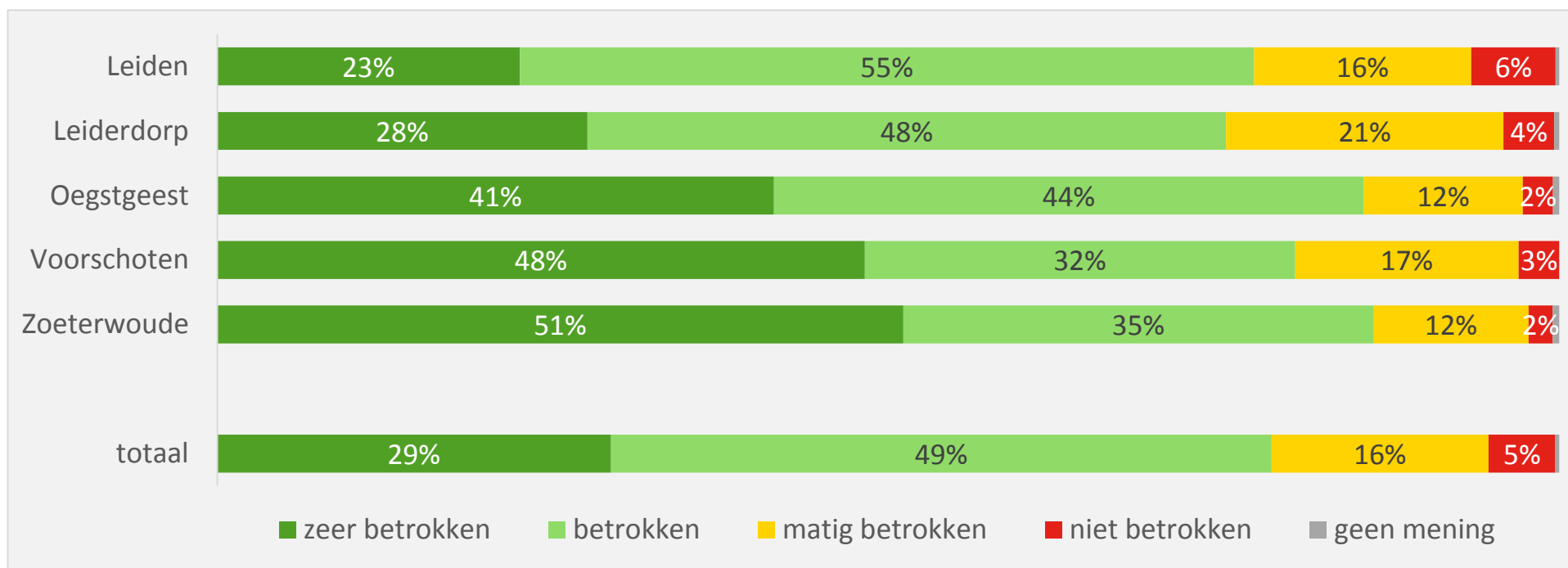
Inwoners van de Leidse regio zijn voor 57% (zeer) betrokken bij de eigen buurt / wijk. Gemiddeld 9% voelt zich niet betrokken bij de eigen buurt/wijk.

Zoeterwoude valt op door een laag % dat zich niet betrokken voelt (2%) en een hoog % dat zich zeer betrokken voelt bij de wijk/buurt (27%).

In Leiden en Leiderdorp zijn minder mensen zeer betrokken bij de eigen buurt /wijk: 10

Betrokkenheid bij de eigen gemeente

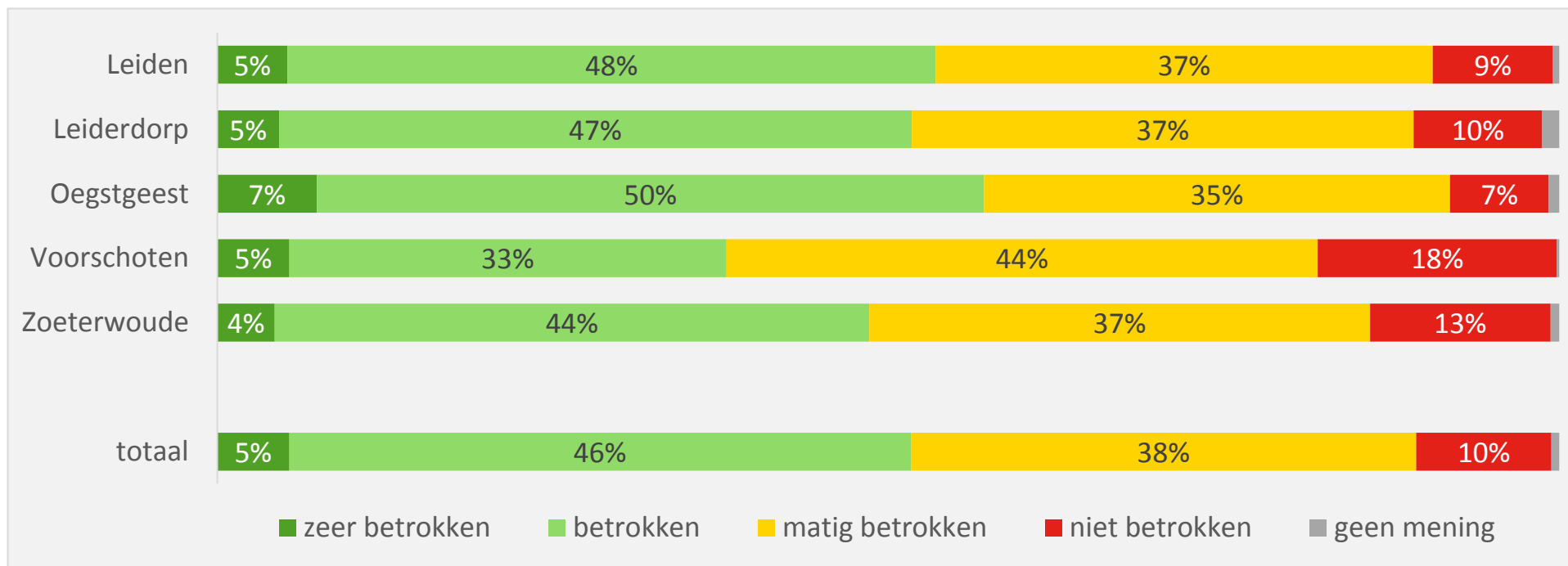
Gemiddeld voelt 29% zich zeer betrokken bij de eigen gemeente. In Leiden is dit het laagst (23%) en in Zoeterwoude en Voorschoten het hoogst (51% resp. 48%).

Echter, als je 'betrokken' en 'zeer betrokken' samen neemt vallen deze verschillen grotendeels weg.

5% van alle respondenten voelt zich niet betrokken bij de eigen gemeente. Dit verschilt niet sterk per gemeente.

Betrokkenheid bij de Leidse regio als geheel

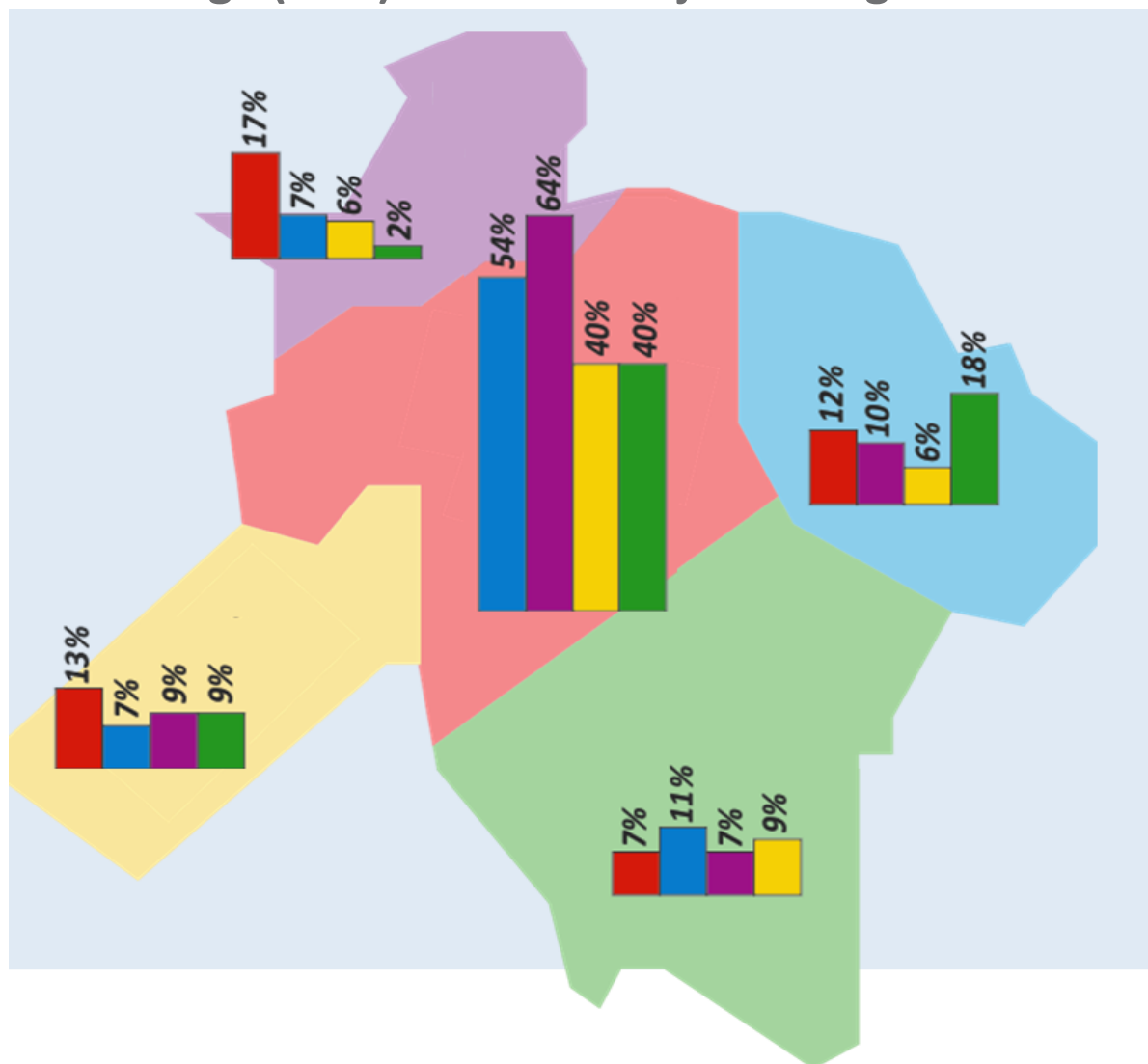

Deze grafiek laat zien dat er wat betreft de betrokkenheid bij de Leidse regio als geheel geen grote verschillen zijn tussen de gemeenten. Gemiddeld 10% voelt zich niet betrokken, 5% is zeer betrokken. De rest is 'betrokken' (46%) of 'matig betrokken'.

In Voorschoten is men iets minder betrokken bij de Leidse regio dan in de andere gemeenten.

Percentage (zeer) betrokken bij andere gemeenten

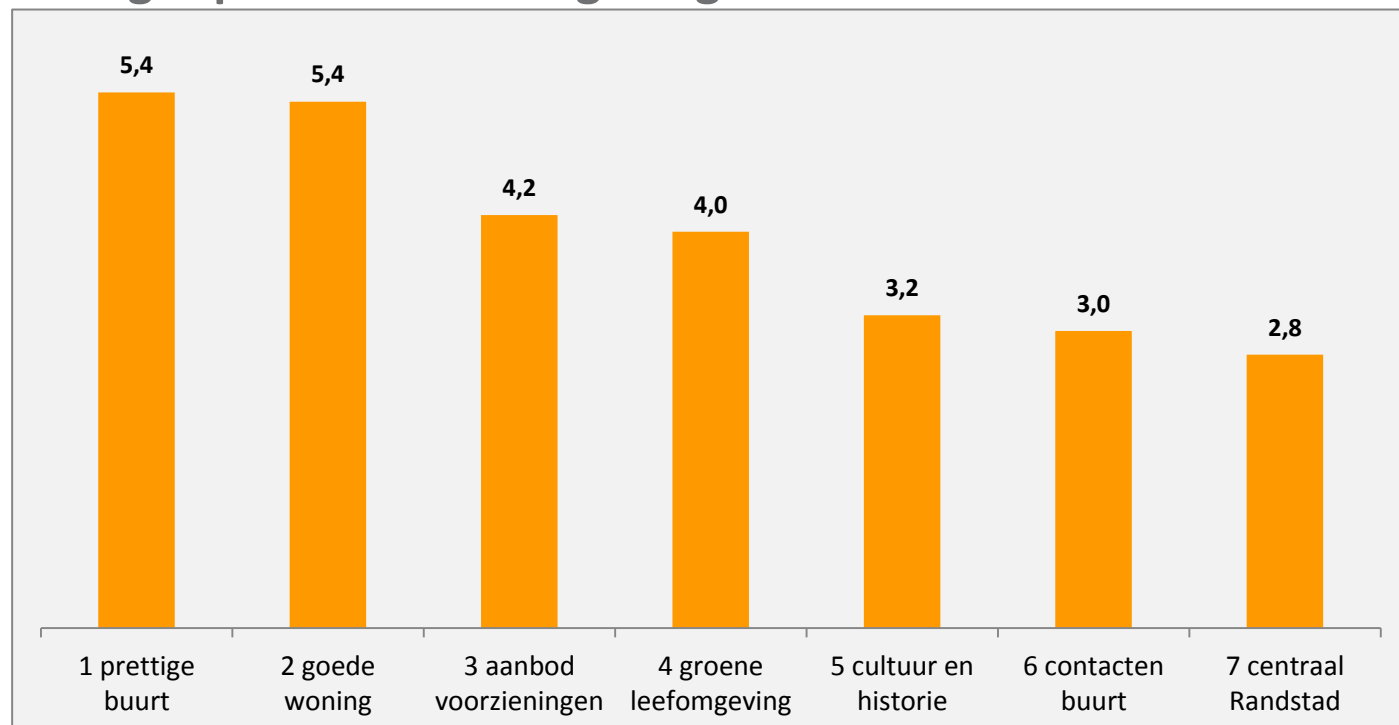

Deze kaart laat per gemeente zien in hoeverre inwoners van ándere gemeenten erbij betrokken zijn (*percentage zeer betrokken plus betrokken*)

Als men zich bij een andere gemeente betrokken voelt is dat vaak bij Leiden, vooral vanuit Oegstgeest (64%) en Leiderdorp (54%). De onderlinge betrokkenheid tussen de andere gemeenten ligt veel lager.

Belang aspecten woonomgeving

Men kon hier de volgorde aangeven: welk aspect is het belangrijkste enz. Op basis van deze rangorde is een cijfer berekend (grafiek links).

Een prettige buurt en een goede woning staan samen op nummer 1 en 2. Dat geldt voor alle gemeenten, zoals hieronder is te zien.

De verschillen tussen de gemeenten zijn gering; in Zoeterwoude en Voorschoten hecht men wel wat minder aan het aanbod van voorzieningen en wat meer aan goede contacten in de buurt.

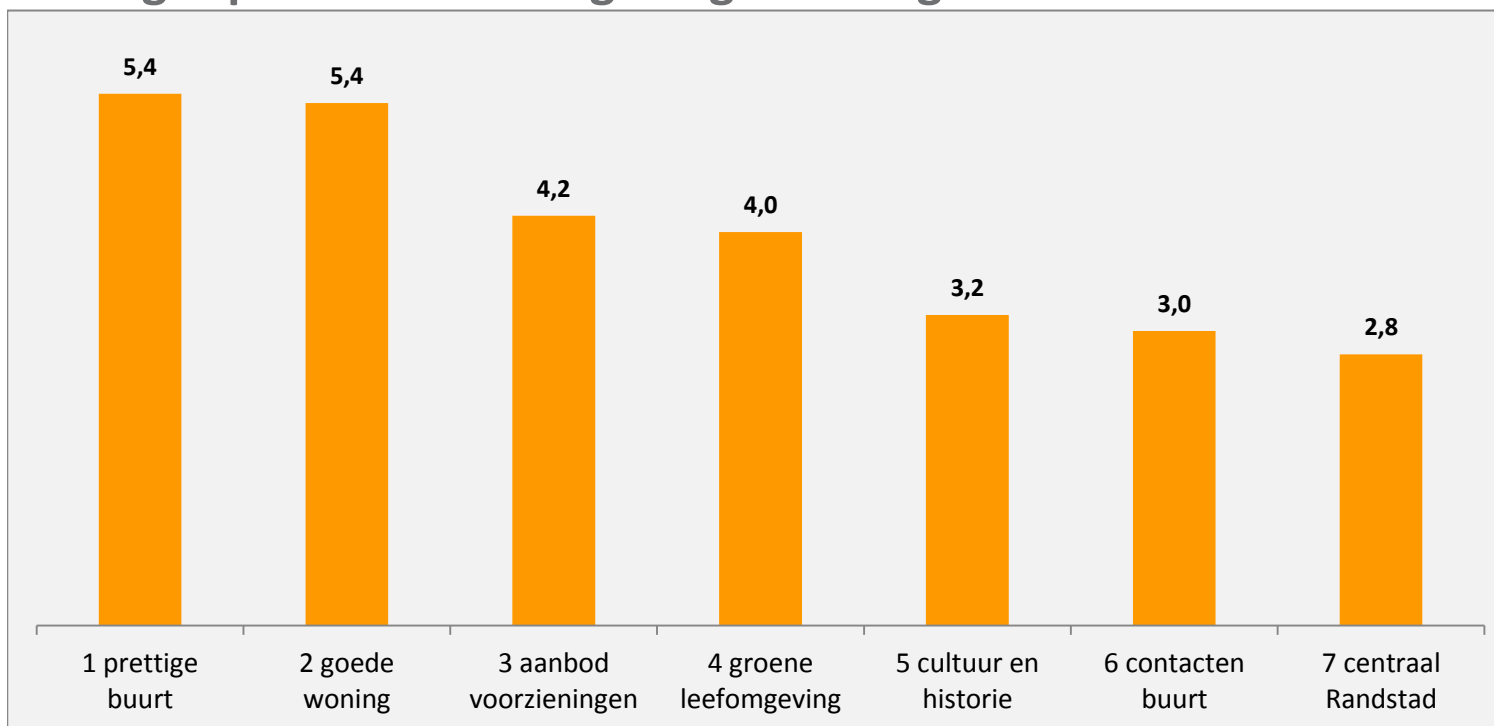
In volgorde van belang

- 1 Een prettige buurt en leefomgeving
- 2 Een goede woning
- 3 Het aanbod van voorzieningen zoals sport, scholen, winkels en zorg
- 4 Een groene leefomgeving
- 5 De nabijheid van culturele voorzieningen en een historisch stadscentrum
- 6 Goede contacten met andere mensen in mijn buurt of wijk
- 7 Een centrale ligging in de Randstad

	Leiden	Leider- dorp	Oegst- geest	Voor- schoten	Zoeter- woude
totaal					
1	1	2	1	1	1
2	2	1	2	2	2
3	3	3	3	4	5
4	4	4	4	3	3
5	5	7	6	7	7
6	7	5	5	5	4
7	6	6	7	6	6

Belang aspecten woonomgeving - achtergrondkenmerken

Men kon hier de volgorde aangeven: welk aspect is het belangrijkste enz. Op basis van deze rangorde is een cijfer berekend (grafiek links).

Een prettige buurt en een goede woning staan samen op nummer 1 en 2. Dat geldt voor alle leeftijden en niveaus van opleiding. Wel valt op dat laag opgeleiden wat meer belang hechten aan goede contacten in de buurt en wat minder aan de nabijheid van cultuur en aanbod van voorzieningen.

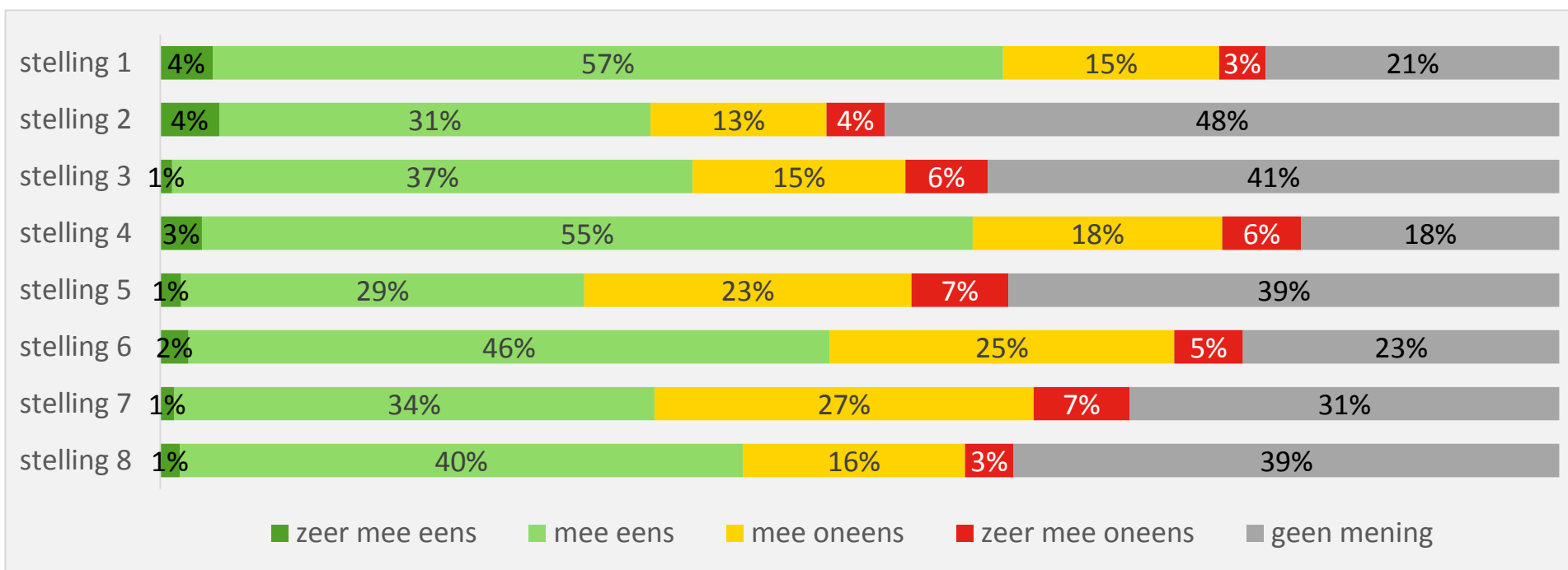
In volgorde van belang

- 1 Een prettige buurt en leefomgeving
- 2 Een goede woning
- 3 Het aanbod van voorzieningen zoals sport, scholen, winkels en zorg
- 4 Een groene leefomgeving
- 5 De nabijheid van culturele voorzieningen en een historisch stadscentrum
- 6 Goede contacten met andere mensen in mijn buurt of wijk
- 7 Een centrale ligging in de Randstad

tot	<35	35-54	55+	laag	midden	hoog	jaP	neeP
1	1	1	2	1	2	1	1	1
2	2	2	1	2	1	2	2	2
3	3	3	4	5	3	3	3	3
4	4	4	3	3	4	4	4	4
5	6	5	6	7	6	5	5	5
6	7	6	5	4	5	7	6	6
7	5	7	7	6	7	6	7	7

Acht stellingen over gemeente - totaal

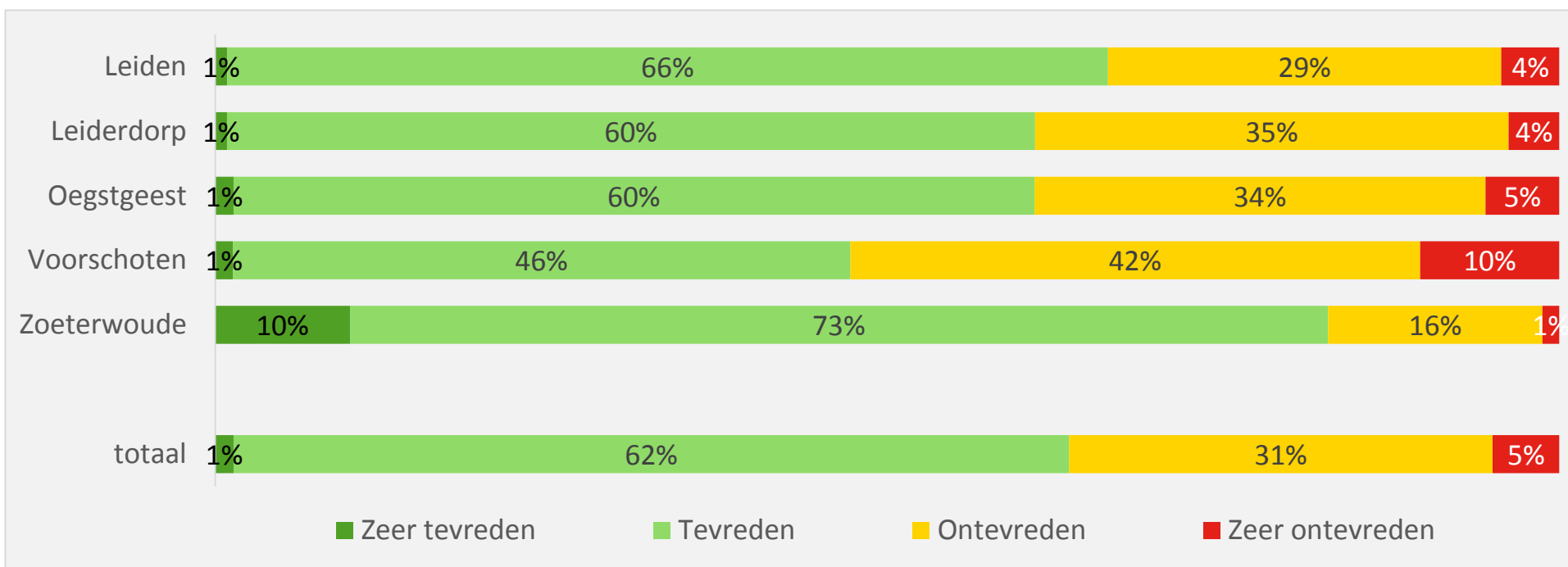
stelling

- 1 Mijn gemeente voert haar taken goed uit
- 2 De bestuurders van mijn gemeente zijn toegankelijk en aanspreekbaar
- 3 Mijn gemeente houdt zich aan gemaakte afspraken
- 4 Mijn gemeente heeft voldoende aandacht voor wijken en buurten
- 5 Mijn gemeente maakt goed gebruik van de inzet en deskundigheid van inwoners
- 6 Mijn gemeente betreft de inwoners bij het maken van plannen
- 7 Mijn gemeente geeft inwoners voldoende zeggenschap over hun buurt of wijk
- 8 Projecten en initiatieven van inwoners krijgen aandacht en ondersteuning van de gemeente

Hier zien we de mening van de hele Leidse regio over acht stellingen over het functioneren van de gemeente. Veel mensen weten hier geen antwoord op. Positief is men over de stellingen 1 en 4: 'Mijn gemeente voert haar taken goed uit' en 'Mijn gemeente heeft voldoende aandacht voor wijken en buurten'. Uit stelling 5 blijkt dat gemeenten beter gebruik kunnen maken van inzet en deskundigheid van inwoners.

Oordeel lokaal bestuur

stelling

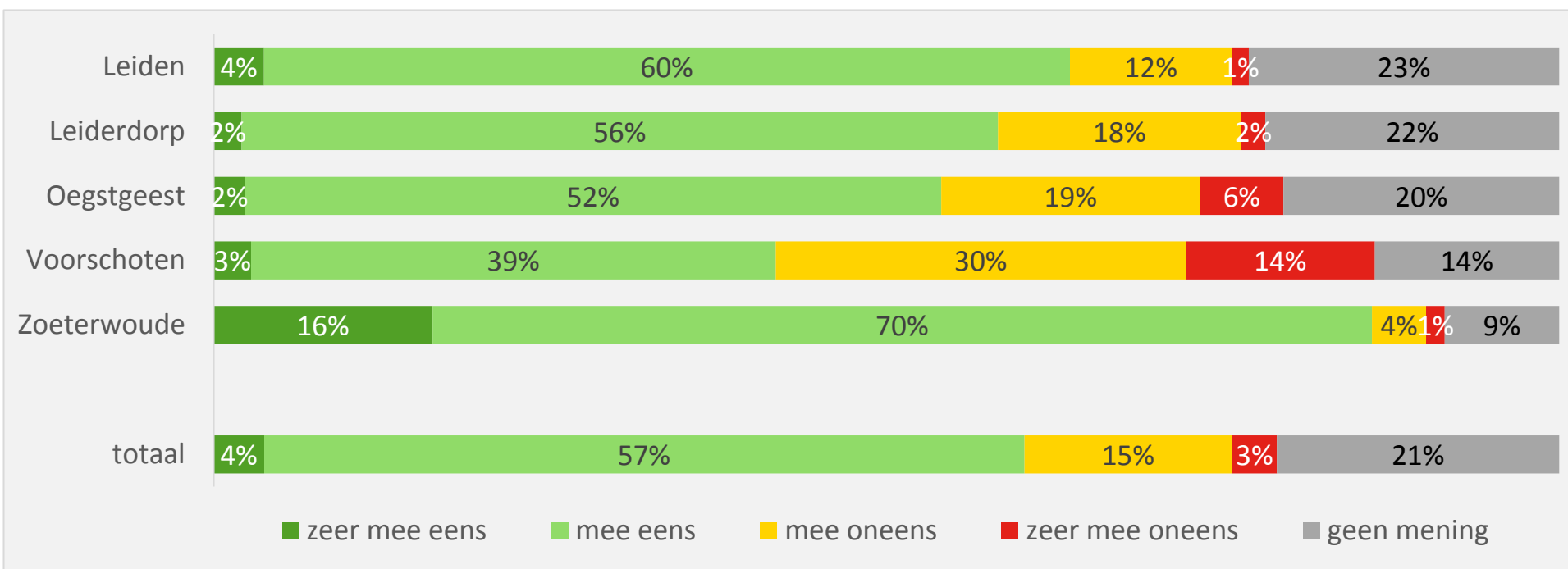
- 1 Mijn gemeente voert haar taken goed uit
- 2 De bestuurders van mijn gemeente zijn toegankelijk en aanspreekbaar
- 3 Mijn gemeente houdt zich aan gemaakte afspraken
- 4 Mijn gemeente heeft voldoende aandacht voor wijken en buurten
- 5 Mijn gemeente maakt goed gebruik van de inzet en deskundigheid van inwoners
- 6 Mijn gemeente betreft de inwoners bij het maken van plannen
- 7 Mijn gemeente geeft inwoners voldoende zeggenschap over hun buurt of wijk
- 8 Projecten en initiatieven van inwoners krijgen aandacht en ondersteuning van de gemeente

Van degenen met een mening over de hiernaast genoemde stellingen is een overall oordeel berekend over hoe tevreden zij zijn met het lokaal bestuur.

Zoeterwoude springt er in positieve zin uit.

Mijn gemeente voert haar taken goed uit

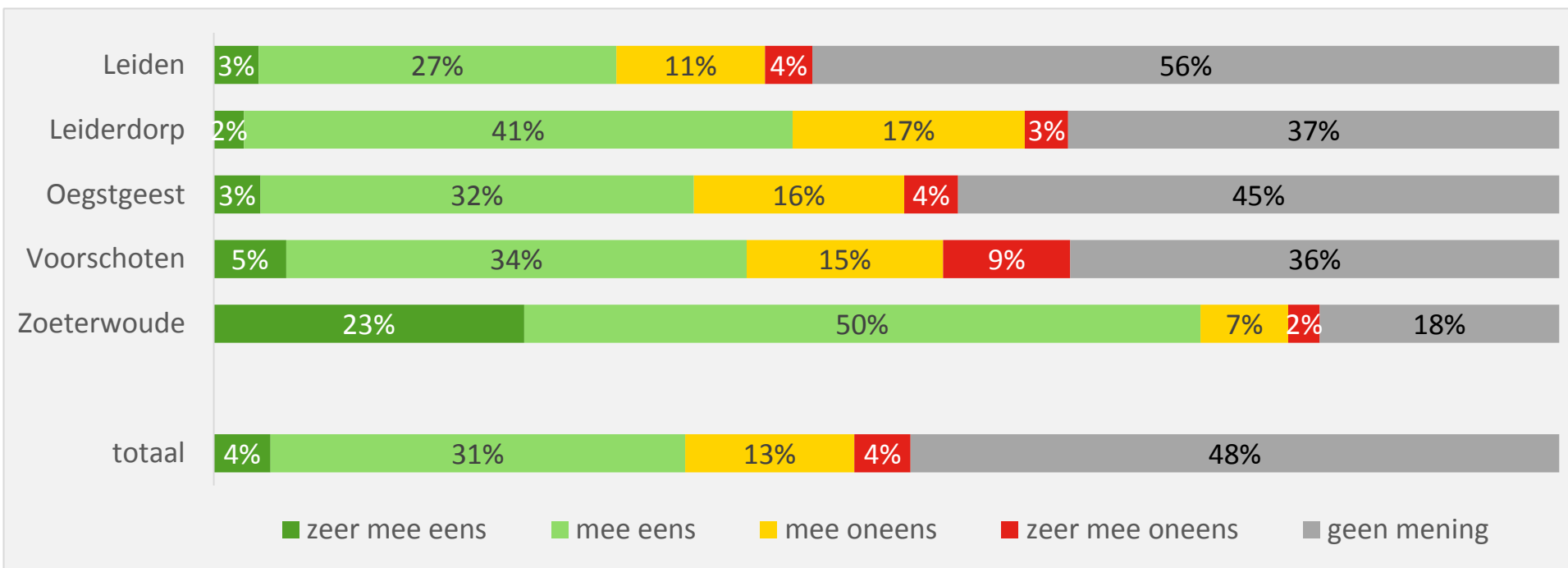
4% van alle respondenten is het er 'zeer mee eens' dat de gemeente haar taken goed uitvoert. In Zoeterwoude is dat hoger: 16%.

Nog eens 57% is het er 'mee eens'. Ook dit aandeel ligt in Zoeterwoude hoger (70%). Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest liggen rond het gemiddelde, in Voorschoten wordt hier minder positief over geoordeeld. Hier is ook 14% het er 'zeer mee oneens'.

Over dit item heeft, in tegenstelling tot de vragen over betrokkenheid, een **substantieel** aandeel van de respondenten (21%), geen mening.

De bestuurders van mijn gemeente zijn toegankelijk en aanspreekbaar

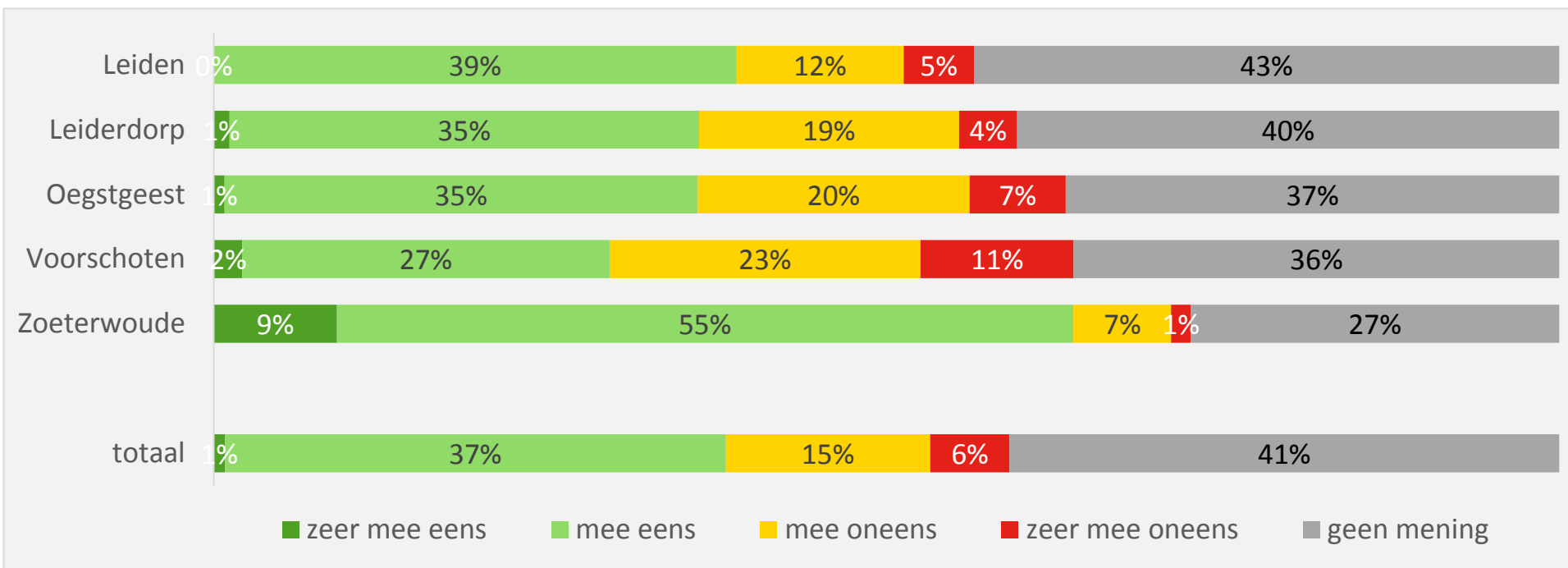

Bijna de helft (48%) van de respondenten heeft geen mening over de stelling of bestuurders van de gemeente toegankelijk en aanspreekbaar zijn.

Op dit item zien we verschillen per gemeente: in Leiden vindt men minder dan gemiddeld dat de bestuurders toegankelijk en aanspreekbaar zijn, in Leiderdorp en Oegstgeest (min of meer) gemiddeld, en in Zoeterwoude meer dan gemiddeld. Hier is ook het % zonder mening aanzienlijk lager (18%).

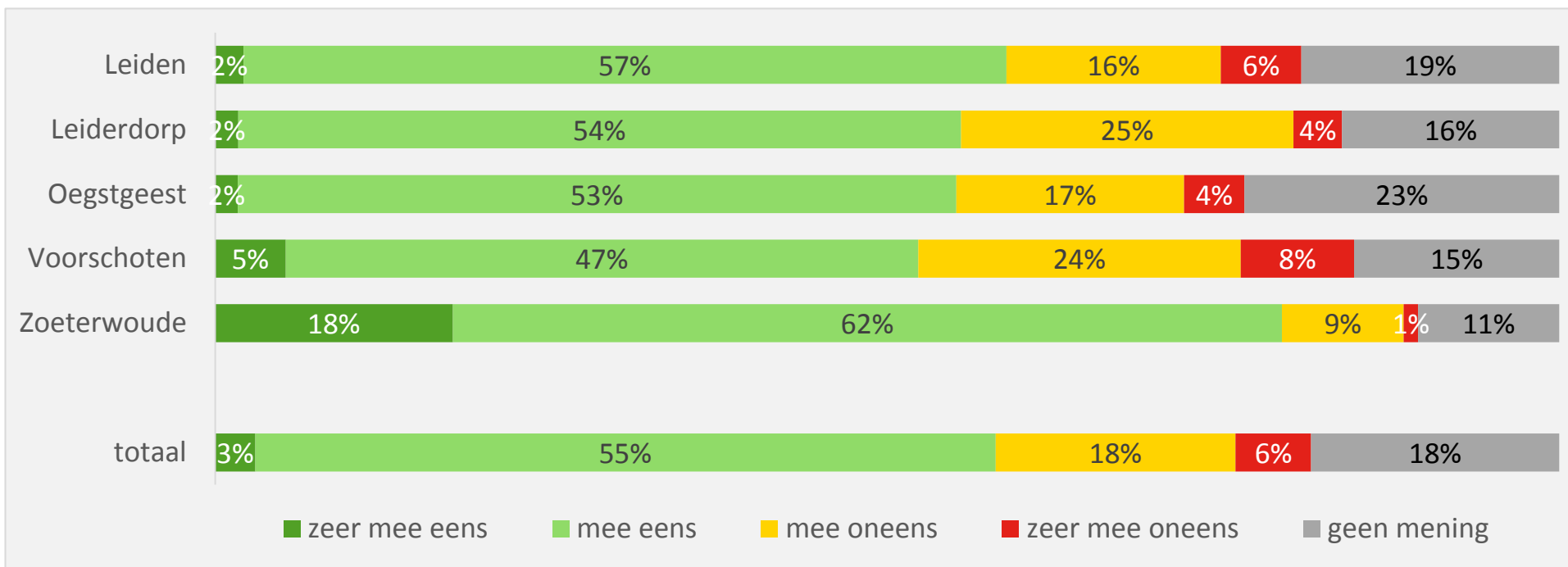
Mijn gemeente houdt zich aan gemaakte afspraken

Over de stelling of de gemeente zich aan afspraken houdt heeft 41% geen mening. 38% is het (zeer) met de stelling eens. In Zoeterwoude is de tevredenheid hoger: 64% vindt dat de gemeente zich aan afspraken houdt. De andere gemeenten ontlopen elkaar niet veel, hoewel Voorschoten iets lager scoort.

Mijn gemeente heeft voldoende aandacht voor wijken en buurten

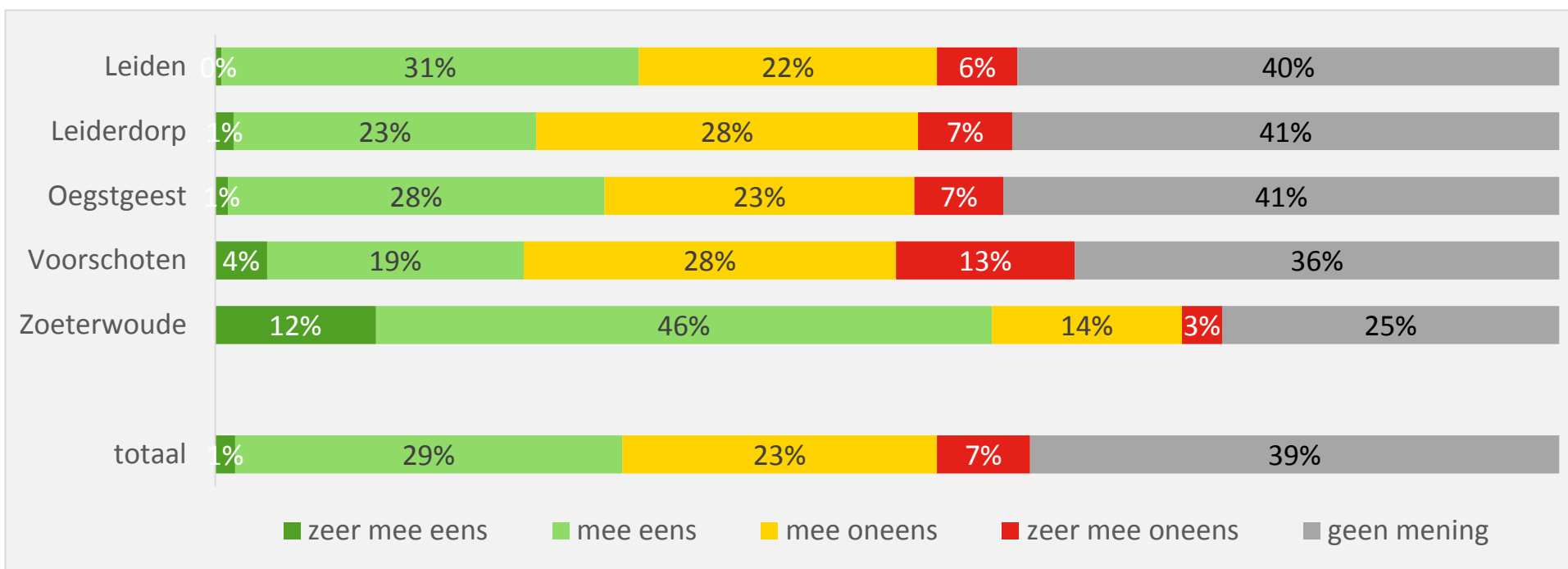

58% van de respondenten vindt dat de gemeente voldoende aandacht heeft voor wijken en buurten. In Zoeterwoude is dit hoger: 80%.

Gemiddeld is 8% het hier zeer mee oneens. Gemiddeld 18% heeft hier geen mening over.

Mijn gemeente maakt goed gebruik van de inzet en deskundigheid van inwoners

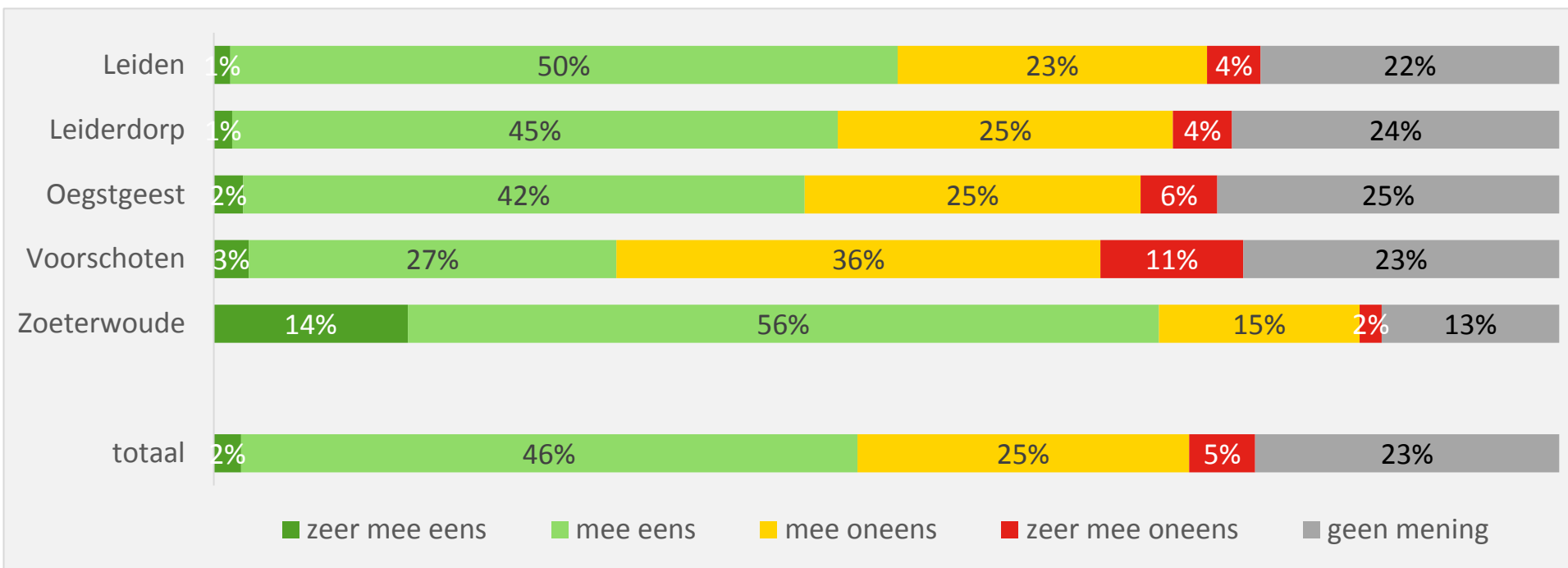

De stelling is of de gemeente goed gebruik maakt van de inzet en deskundigheid van inwoners. Gemiddeld is 31% het hier (zeer) mee eens, 30% is het er (zeer) mee oneens. 39% heeft geen mening.

In Zoeterwoude heeft men hier vaker een mening over en is men hier ook positiever over.

Mijn gemeente betreft de inwoners bij het maken van plannen

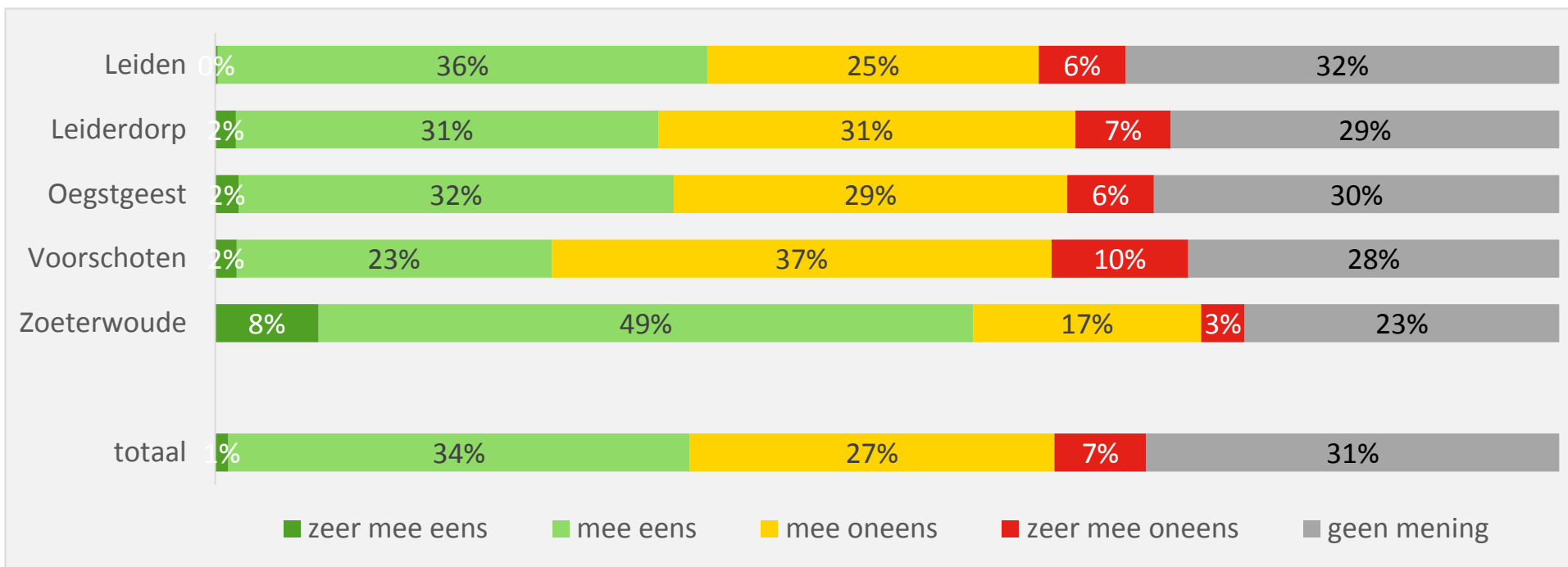

De stelling is of de gemeente de inwoners betreft bij het maken van plannen. Gemiddeld is 48% het hier (zeer) mee eens, 30% is het er (zeer) mee oneens. 23% heeft geen mening.

In Zoeterwoude heeft men hier vaker een mening over en is men hier ook positiever over.

Mijn gemeente geeft inwoners voldoende zeggenschap over hun buurt of wijk

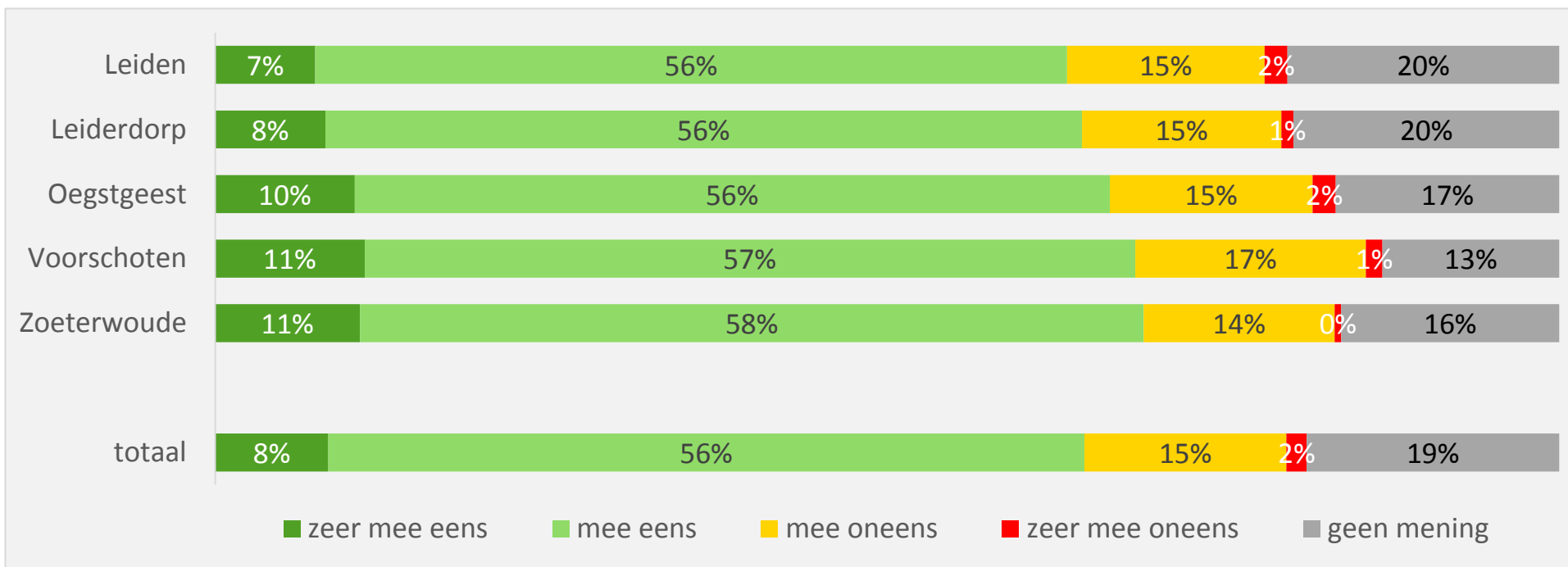

35% is het (zeer) met de stelling eens dat de inwoners voldoende zeggenschap hebben over hun buurt of wijk. 27% is het hier mee oneens en 7% is het hier zeer oneens mee. 31% heeft geen mening.

In Zoeterwoude zijn de mensen het meer dan gemiddeld (zeer) eens met de stelling.

Ik denk graag mee over (de uitvoering van) gemeentelijke plannen

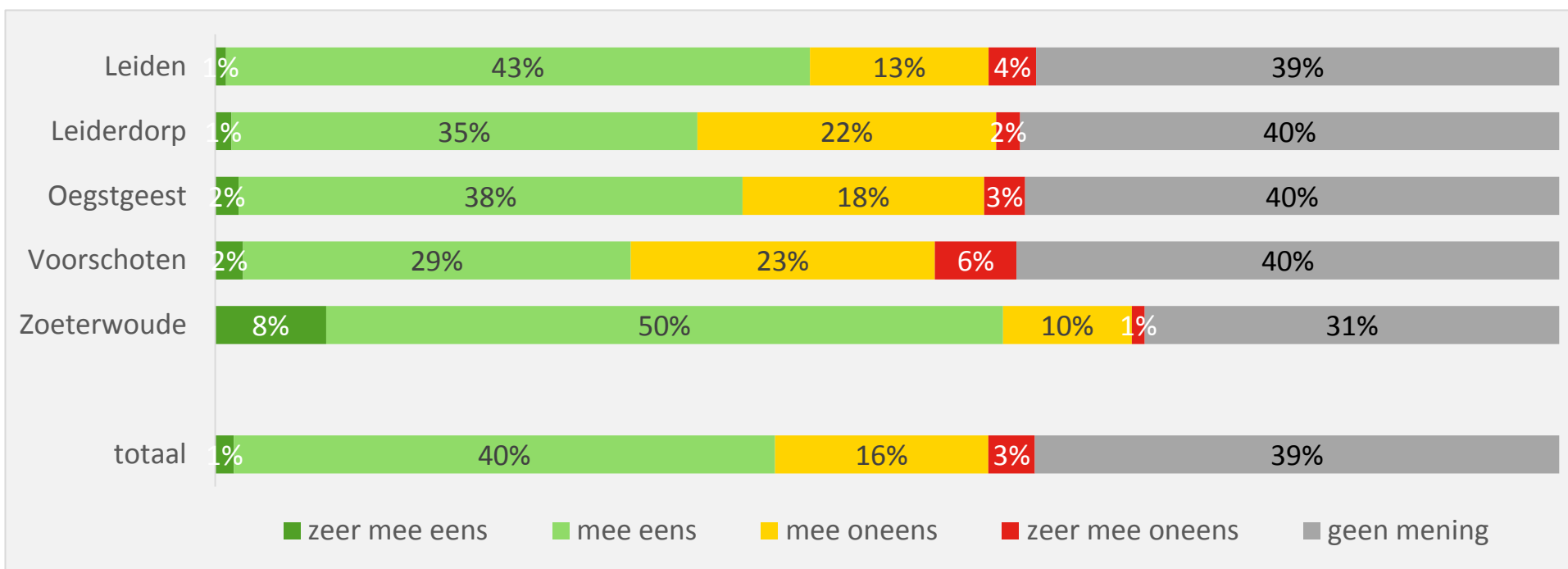

Bijna tweederde van de respondenten in de Leidse regio denkt graag mee over (de uitvoering van) gemeentelijke plannen. 17% wil dat niet, en 19% heeft geen mening.

In alle gemeenten in de Leidse regio wordt hier ongeveer hetzelfde over gedacht.

Projecten en initiatieven van inwoners krijgen aandacht en ondersteuning van de gemeente

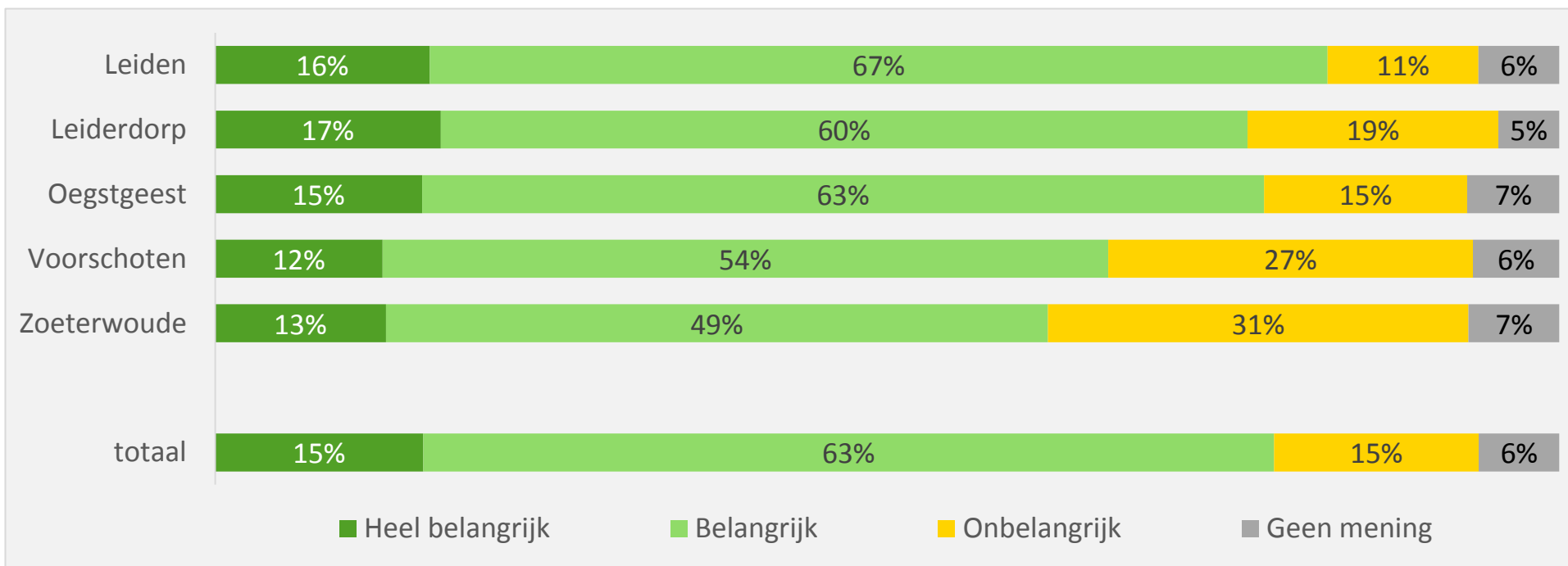

Krijgen projecten en initiatieven van inwoners aandacht en ondersteuning van de gemeente? 42% vindt van wel, 19% van niet en 39% heeft geen mening.

In Zoeterwoude vinden meer mensen dat dit wel het geval is.

Vindt u het belangrijk dat gemeenteraden ook rekening houden met de belangen van inwoners uit andere gemeenten in de regio?

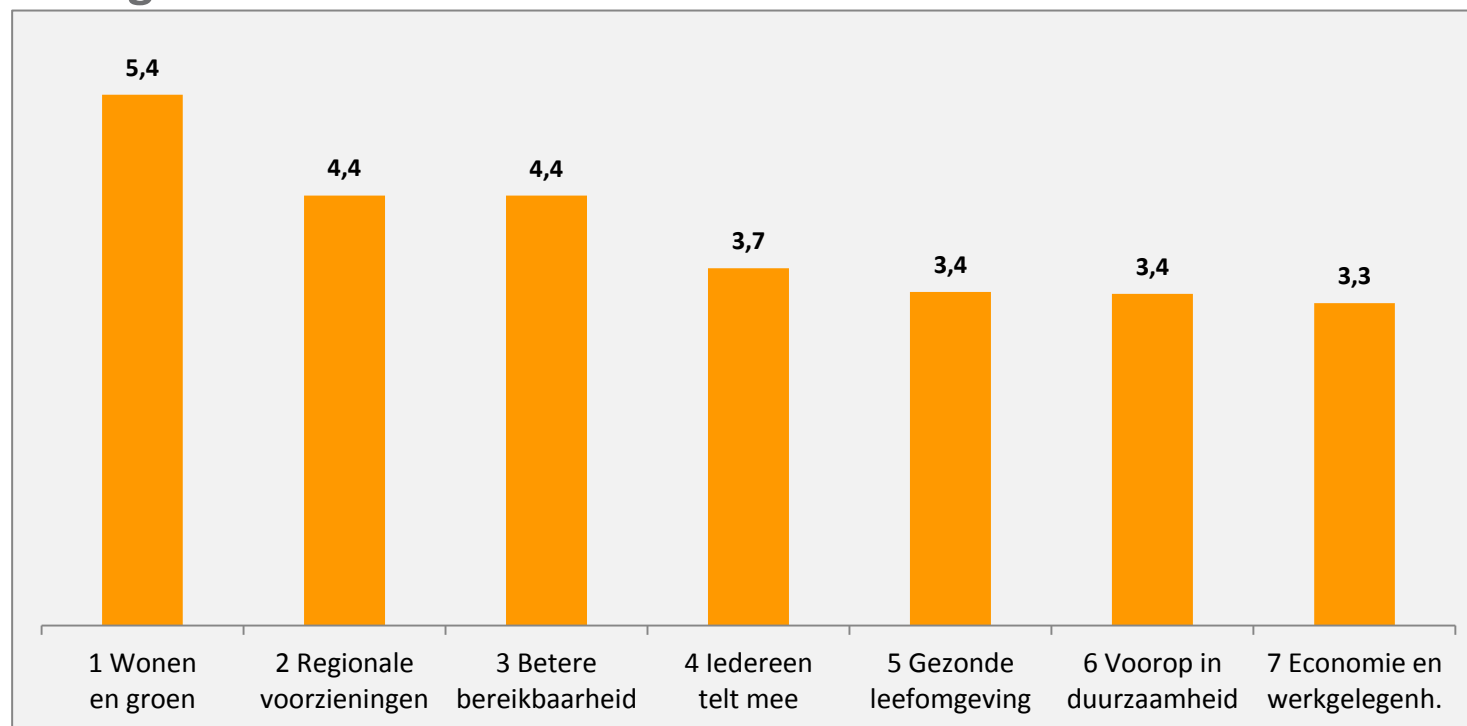

Een grote meerderheid vindt het heel belangrijk (15%) of belangrijk (63%) dat gemeenteraden ook rekening houden met de belangen van de inwoners uit andere gemeenten.

15% vindt dit niet belangrijk. In Zoeterwoude (31%) en Voorschoten (27%) vinden relatief veel mensen het niet belangrijk om rekening te houden met belangen van inwoners uit andere gemeenten.

Belang zeven thema's van samenwerken

Men kon hier de thema's rangschikken: welk thema is het belangrijkste enz. Op basis van deze rangorde is een cijfer berekend (grafiek links).

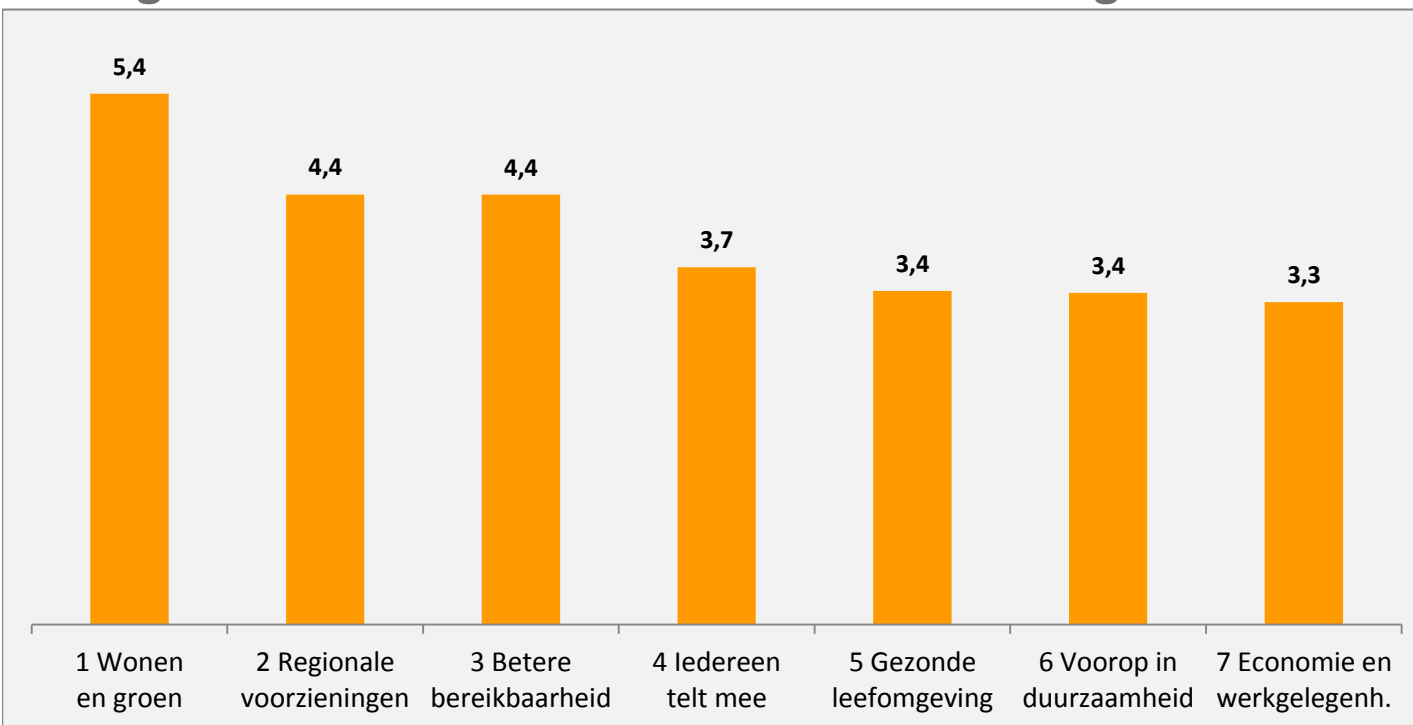
'Wonen en groen' is duidelijk het belangrijkste thema. Gedeeld op de tweede plaats staan regionale voorzieningen en betere bereikbaarheid.

Hieronder is te zien dat de verschillen tussen de gemeenten minimaal zijn.

In volgorde van belang	totaal	Leiden	Leider-dorp	Oegst-geest	Voor-schoten	Zoeter-woude
1 Wonen en groen	1	1	1	1	1	1
2 Regionale voorzieningen	2	3	2	2	3	2
3 Betere bereikbaarheid	3	2	3	3	2	3
4 Iedereen telt mee	4	4	4	4	4	4
5 Gezonde leefomgeving	5	6	5	5	5	6
6 Duurzaamheid	6	5	7	7	6	5
7 Economie en werkgelegenheid	7	7	6	6	7	7

Belang zeven thema's van samenwerken - achtergrondkenmerken

Men kon hier de thema's rangschikken: welk thema is het belangrijkste enz. Op basis van deze rangorde is een cijfer berekend (grafiek links). 'Wonen en groen' is duidelijk het belangrijkste thema. Gedeeld op de tweede plaats staan betere bereikbaarheid en regionale voorzieningen.

Hieronder is te zien dat er een duidelijk verschil is naar leeftijd: jongeren vinden duurzaamheid belangrijker en ouderen vinden 'Iedereen telt mee' belangrijker.

In volgorde van belang

	tot	<35	35-54	55+	laag	midden	hoog	jaP	neeP
1 Wonen en groen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2 Regionale voorzieningen	2	3	2	2	2	3	2	2	3
3 Betere bereikbaarheid	3	2	3	3	3	2	3	3	2
4 Iedereen telt mee	4	7	4	4	5	4	4	4	4
5 Gezonde leefomgeving	5	5	7	5	4	5	6	6	5
6 Duurzaamheid	6	4	5	7	7	7	5	5	7
7 Economie en werkgelegenheid	7	6	6	6	6	6	7	7	6

De gemeenten in de Leidse regio willen beter en intensiever gaan samenwerken. Wat is daarbij voor u belangrijk?

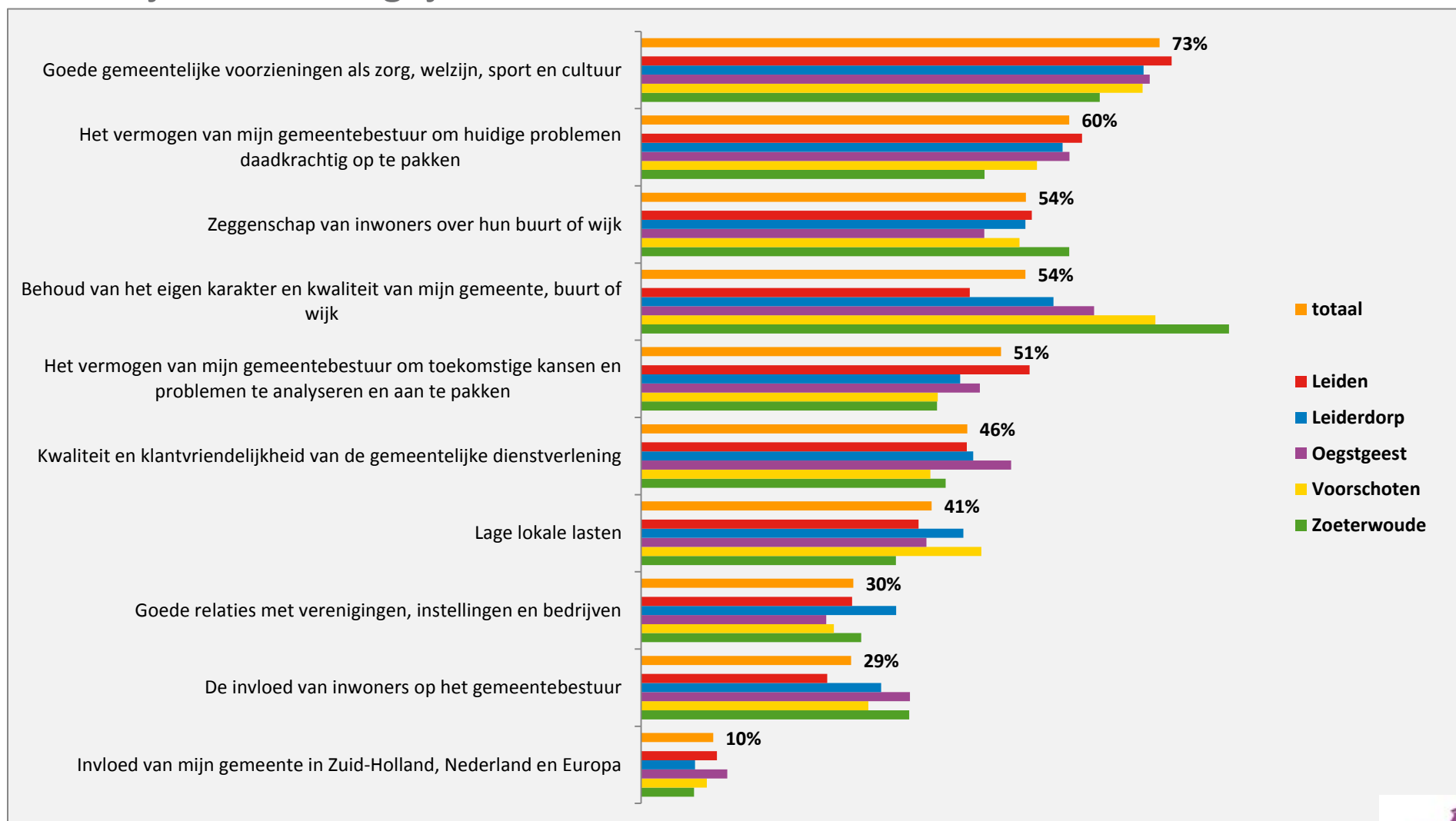
Aan de respondenten is gevraagd wat belangrijk is als gemeenten in de Leidse regio meer gaan samenwerken. Hierbij kon men maximaal 5 van de 10 genoemde aspecten kiezen.

Eerst kijken we naar de Leidse regio als totaal (oranje staven). Het meest (73%) is gekozen voor 'Goede gemeentelijke voorzieningen als zorg, welzijn, sport en cultuur'. Het minst vaak is gekozen voor 'Invloed van de gemeente in Zuid-Holland, Nederland en Europa'.

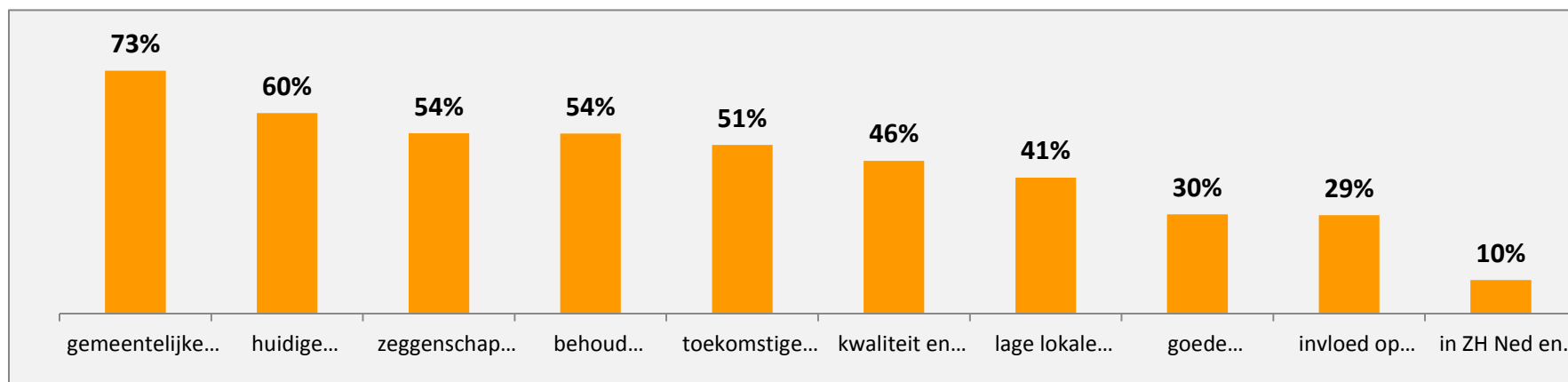
Er zijn wel verschillen tussen de gemeenten onderling, dat springt er het meest uit bij 'Het behoud van het eigen karakter en kwaliteit van mijn gemeente, buurt of wijk'. Gemiddeld is dit door 54% gekozen. In Leiden was dat 46% en in Zoeterwoude door 83%.

De gemeenten in de Leidse regio willen beter en intensiever gaan samenwerken. Wat is daarbij voor u belangrijk?

De gemeenten in de Leidse regio willen beter en intensiever gaan samenwerken. Wat is daarbij voor u belangrijk?

Aspecten die men kon aankruisen	totaal	Leiden	Leiderdorp	Oegstgeest	Voor- schoten	Zoeter- woude
Goede gemeentelijke voorzieningen als zorg, welzijn, sport en cultuur	73%	75%	71%	71%	70%	64%
Het vermogen van mijn gemeentebestuur om huidige problemen daadkrachtig op te pakken	60%	62%	59%	60%	56%	48%
Zeggenschap van inwoners over hun buurt of wijk	54%	55%	54%	48%	53%	60%
Behoud van het eigen karakter en kwaliteit van mijn gemeente, buurt of wijk	54%	46%	58%	64%	72%	83%
Het vermogen van mijn gemeentebestuur om toekomstige kansen en problemen te analyseren en aan te pakken	51%	55%	45%	48%	42%	42%
Kwaliteit en klantvriendelijkheid van de gemeentelijke dienstverlening	46%	46%	47%	52%	41%	43%
Lage lokale lasten	41%	39%	45%	40%	48%	36%
Goede relaties met verenigingen, instellingen en bedrijven	30%	30%	36%	26%	27%	31%
De invloed van inwoners op het gemeentebestuur	29%	26%	34%	38%	32%	38%
Invloed van mijn gemeente in Zuid-Holland, Nederland en Europa	10%	11%	8%	12%	9%	7%

Men kon maximaal vijf aspecten aankruisen

Panel Leidse regio - onderzoeksverantwoording

Steekproef

Het veldwerk voor deze peiling heeft plaatsgevonden van eind januari tot eind februari 2017. Voor de steekproef is een aselechte steekproef getrokken uit de bestanden met woonadressen van de vijf gemeenten. Binnen elke gemeente had ieder adres dezelfde kans om te worden getrokken. Doel van de peiling was ook om een panel te formeren met minimaal tweehonderd mensen per gemeente, want dan kun je ook uitspraken op gemeenteniveau doen. Eén van de laatste vragen in de peiling was of men vaker mee wil doen aan peilingen over de Leidse Regio.

Twee zendingen brieven

De eerste zending uitnodigingsbrieven is verzonden aan het begin van de week van 30 januari, na een week is per gemeente gekeken wat tot dan toe de respons was en de animo om tot het panel toe te treden. Op basis van die cijfers is in de week van 6 februari een aanvullende steekproef gedaan uit die adressen die niet in de eerste steekproef zaten.

Respons

In totaal zijn 10.627 uitbrieven verstuurd en deden 1.950 mensen mee aan deze peiling, dat is een respons van 18%, variërend van 14% voor Leiden tot 21% voor Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude. Van elke gemeente hebben zich meer dan tweehonderd aangemeld voor het panel.

Weging

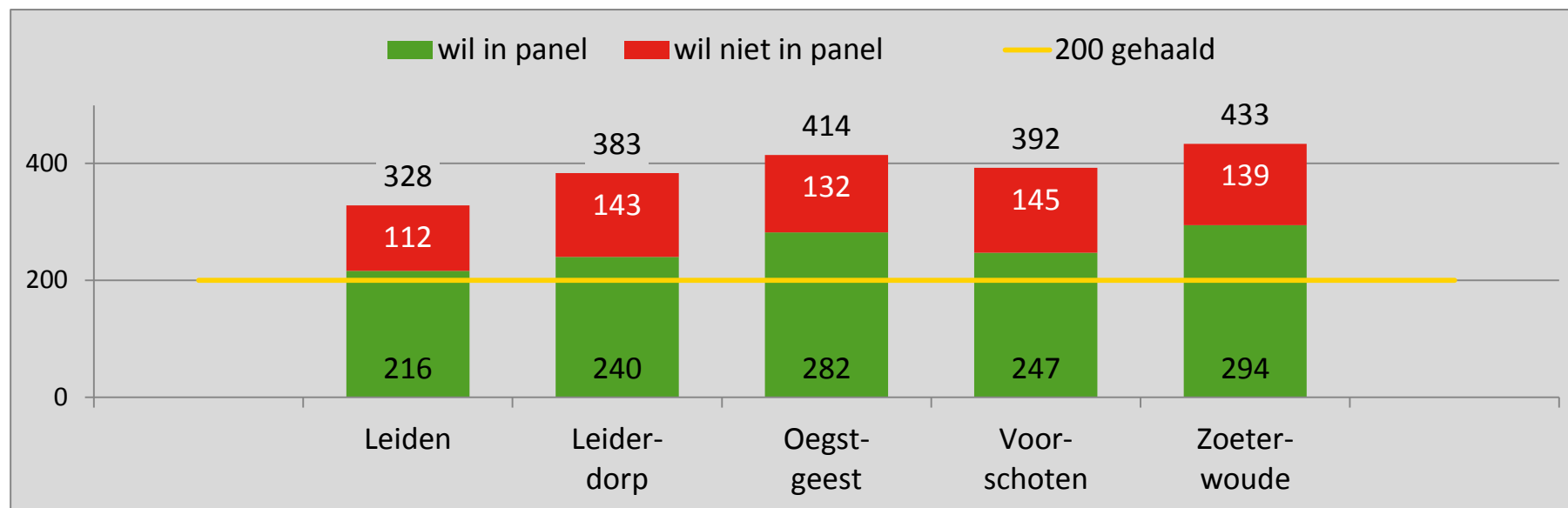
Om uitspraken te doen over de gehele doelpopulatie moet de respons qua opbouw zo veel mogelijk gelijk zijn aan de werkelijke (doel)populatie.

Om dit te bereiken is de respons gewogen op de variabelen:
gemeente en leeftijd (drie groepen: 18 t/m 34 jaar, 35 t/m 54 jaar en 55+)

In dit rapport zijn uitsluitend de resultaten na weging opgenomen.

Panel Leidse regio - steekproef en respons per gemeente

gemeente	verzonden brieven	deelname enquête		wil ook in panel	
		aantal	%	aantal	%
totaal	10.627	1.950	18%	1.279	12%
Leiden	2.315	328	14%	216	9%
Leiderdorp	2.341	383	16%	240	10%
Oegstgeest	1.987	414	21%	282	14%
Voorschoten	1.900	392	21%	247	13%
Zoeterwoude	2.084	433	21%	294	14%

